

Första roten, tomt 38

Kvarteret Artilleristallet

Elfte roten 1637–57

Sydvästra hörnet av Magasins-

Första roten 1657–70

och Södra Larmgatorna

Reparebanan

Ur "Hantverk i Sverige". LT:s förlag, Stockholm 1996, artikel författad av Allan T Nilsson:

"Vid Göta älvs utlopp tycks repslagerier ha existerat före Göteborgs grundläggning. En Gören repslagare sakfördes t.ex. den 4 juli 1621 i Nya Lödöse (Nya Lödöses tänkeböcker) och om Elfsborgs fästning heter det den 21 maj 1612 att hälften av verken åt söder eller den sida, som "vände sig mot de danska batterierna vid reparebanan" hade fallit ner i vallgraven. En repslagarebana kan ha legat vid den nuvarande Lorensbergsområdet som på en karta från 1630 över staden och dess omgivning benämns "Repslagareberget". Dessutom grundlades det i Göteborg 1646 en anläggning inom det centrala vallgravsområdet, privilegierad av drottning Kristina för Hans Macklier och Adrian Anckarhielm. Den gick i nuvarande Södra Larmgatans riktning från Magasinsgatan [just denna tomt 1.38 O.D] mot Kungstorget och beskrivs ha omfattat 118 famnar i längden och 8 alnar i bredd." Så långt Hantverk i Sverige.

I Stadens akter på Riksarkivet finner vi bland Göteborgsakterna följande: som nummer 17:

"Reparebanan som den Anno 1646 efterlåten blev att upprätta emellan Boolwärken Christinam Reginam och Johannem Dux tillätes den ähran att behålla, dock med de wilkor, som dem för detta gifhe ähra, neml att den må upsättas till 118 fampnars längd och intet bredare ähn 6 à 8 alnar, dock sålunda lämpat att emellan bemte reparebahn blifv en frij gata so bred . att ett Corporalskap eller styra må kunna obehindrat Marchera. Och att sådant wärck der uprättas, som i hast — kan nidhtagas och afrymmas, och måste der på sees, att icke der byggia något wärk af steen hwar af stadens Defension Wedh Wallen kan hindrat blifwa , ej heller någon tiäru-ugn der uthi takelen (?) begäres der upsättias. Emedan den inne i staden för eld skuld intet wäl tienar Och ät denna Reparebahn för all tingh blifwer så anlagd, ät stadzens Defonsion hålles frij och obehindrat.

Sammaledes warder ock Staden efterlåtit ät upsättia en Qwarn wed GullbergsCanalen på dammen emellan Cortinen och nya porten och dess ravelin, dock att samma qwarn må anläggias, ät han icke gifwer orsaak till betäckelse och hinder i wärkens beskydning. Ey heller giöres Starkare ähn att han när befalt blifv må i en hast kunna afrifwas. Och hafwa för den skuld Stadzens Magistrat så wäl som förbede Reparebahns Participanter sigh aldedes att Rätta efter den affstickning som Ingeniören efter GeneralQwartermästarens underrättelse på Reparebahn och Qwarn görandes Qarder

Gustaf Adolf

R Douglas"

Enligt vad man av kartor över kvarteret Artilleristallet kan utläsa svarade följande för tomt 1.38 under här angivna tider:

Repslagaremästare Rolof von Scholten till cirka 1674

Lorentz Volkert 1676–96

Enligt 1715 års skattningslängd värderades reparebanans tomt 1.38 till 3 000 d smt. Den tillskrivs då "Det resp. Amiaska stärbhusett och herr Assessor Thara". Banmästare var Anders Volkert. Om honom ger Berg (I:11–12, 315) följande uppgifter: Gift Elisabeth Gunnersdotter (bou 14.12.1733). Hennes syster var gift med banemästare Olof Fries. Dottern Catarina gifte sig 6.10.1719 med löjtnanten vid Sachsiska Regementet Casper Richman. Dottern Anna Greta, död 10.11.1760, var gift med banemästare Petter Rechtsius, död 16.7.1767. Enligt Göteborgs domkapitel (AIa:9 4.5.1737) anhöll mästaren vid Reparebanan Peter Rechtsius om Consistorie föreskrift till Kungl. Maj:t att han skulle få äkta sitt "syskonebarn" (kusin) jungfru Anna Greta Wolckertz. Dottern Margareta var 1762 gift amiralitetssnickare Gustaf Carlberg. Petter Rexius var andra gången gift Christina Johanna Eichler. – Anders Volkert klagade 20.10.1715 (EIIa:27) över sina grannar, som gränsade till Ekelundsgatan, som lät all orenlighet rinna in i hans gård. Han kunde omöjligt längre tåla den olidliga stanken.

Observera repslagaremästare Engelbrekt Persson som 4.7.1708 sålde gård 1.37 på Magasinsgatan till hovslagaremästare Jacob Kuntze.

I Göteborgs stadsarkiv (Byggnadsnämnden G VII:15) finns en karta som J.E. Carlberg uppmätt 25.8.1721. Där anges byggnaderna på "Tammens plats tillhörig repslageriet" utgöras av A Bohuset; B tjärhuset; C Tågkod; D Materialbod samt E ytterligare bodar.

Den ovan omnämnde banemästaren Petter Rechtsius omtalas som svarande för 1.38 år 1750.

Enligt Ba:59 (15.9.1750, 397) utfärdades på Ostindiska Kompaniets begäran Consistorial för repslagaren Peter Rexius och skeppare Erik Schalin samt Erik Meijer att besiktiga ett skeppet Prins Gustaf tillhörigt ankartåg. Detta var "hopspletsadt" av tvenne, det ena av 105 famnars längd och 10½ tums tjocklek och det andra av 40 famnars längd och 4¾ tums tjocklek. Det hade befunnits anstuckit och fläckat av mögel och svamp, "som från golvet upvuxit". 1750–1769 omtalas i EIIb:136 (?) Petter Rexius bror banemästare Engelbrekt Rexius "vid Reparebanan vid Gamla varvet" Petter Rexius hade varit förmyndare för Engelbrekts dotter Johanna Christina Båda bröderna var avlidna 1769. Bouppteckning efter Engelbrekt 15.2.1762. Engelbrecht Rexius hade enligt Berg (II:9–10, 109) sonen ostindiefararen Johan Petter vars hustru Maria Carlsson var syster till högaren Gustaf Carlsson, död 1804.

1790 omtalas Repslagarebanan och 1.38 som tillhörande Herr Johan Schutz.